

Maaseuturahoituksen tilannekatsaus

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö 01.09.2023 § 36

Tiivistelmä

Alueellisen maaseuturahoituksen yritys- ja hanketukien haut aukesivat vihdoin juhannusviikolla, ja ensimmäiset valintajaksot päättyvät 15.8 yritystuen osalta, ja 15.9 hanketukien osalta. Rahoitusta hanke ja yritystukiin vuodelle 2023 Uudenmaan ELY-keskukselle on myönnetty 2 615 800 euroa + uusiutuvan energian ja biopolttoaineiden investoinneille korvamerkittynä 133 338 euroa. Leader-ryhmille on myönnetty 1,1 milj. € jaettavaa 2023. Kaikki maaseuturahoituksen erittäin monipuoliset eri tukimuodot ovat nyt siis haettavissa ja hyödynnettävissä. Tukijärjestelmä on osittain toimintakunnossa, ja hakemuksia ja tukipäätöksiä voi tehdä, mutta tukien maksua ei voi vielä hakea.

Maatilojen rahoituksen haku alkoi aikaisemmin huhtikuussa, ja hakemuksia on tullut runsaasti, etenkin energiainvestointeja. Myöntövaltuudet maatilojen energiainvestointeihin uhkaavatkin loppua heti alkumetreillä, mutta ministeriö pyrkii loppuvuonna siirtämään rahoitusta tähän lisää. Uudenmaan ELY-keskukselle osoitettiin vuodelle 2023 maatalouden kilpailukyky-kohteisiin 3 400 000 euroa, ympäristön tila- ja energiainvestointeihin 1 400 000 euroa, ja korkotukilainaa yhteensä 5 000 000 euroa.

Maatila-investointien ja yritystukien hakujaksot on kirjattu lainsäädäntöön, eikä niitä siksi voi alueellisesti päättää. Kehittämishankkeiden haut sovitaan valtakunnallisesti 15 ELY-keskuksen kesken, ja seuraavat valintajaksot ovat; 21.6 - 15.9.2023, 16.9.2023 - 31.10.2023, 1.11.2023 - 31.1.2024, 1.2.2024 - 30.4.2024, 1.5. - 30.9.2024

Valtakunnallisten maaseutuohjelman kehittämishankkeiden haussa on järjestetty Hämeen ELY-keskuksen toimesta ensimmäinen ideahaku, jonka teemat olivat TEEMA 1. Yhteistyötoimet ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja sopeutumiseen sekä luonnonvarojen kestävään hoitoon TEEMA 2. Maatalouden kehittäminen valtakunnallisilla hankkeilla TEEMA 3. Matkailun verkostohankkeet. Valittujen ideoiden varsinainen hankehaku alkaa lähiaikoina. Hämeen ELY-keskus tiedottaa asiasta.

Hallitusohjelman kirjauksesta: Hallitusohjelman liitteessä on kirjaus maaseudun kehittämisrahoituksen isosta leikkauksesta: "Alueellinen ja paikallinen maaseudun kehittäminen 30.10.64: Muutetaan Suomen CAP-suunnitelmaa siten, että kansallista rahoitusosuutta vähennetään vuosina 2025–2027 yhteensä 137,5 milj. euroa." Käytännössä leikkaus uhkaa lähes puolittaa ELY-keskusten käytössä olevan maaseudun kehittämisrahoituksen, joka pitää sisällään yritysten investoinnit, käynnistämisen ja kehittämisen; yleishyödylliset investoinnit, laajakaistainvestoinnit, yhteistyötoimet (esim. maatilojen kilpailukykyyn kehittäminen, maaseudun toimintaympäristön kehittäminen, ympäristö ja ilmastotoimet, nuorten viljelijöiden ja yritystoiminnan kehittäminen) sekä osaamisen, innovaatiot ja tiedonvälityksen. Leikkaus puree myös Leader-ryhmien rahoitukseen, mutta niitä suojaa EU-säädösten vaatimus vähintään 5 % maaseuturahoituksen osuudesta. Kansallisen rahoitusosuuden leikkaus vähentää EU saantoa. Leikkaus edellyttää CAP-suunnitelman muutosta, seurantakomitean käsittelyä, uusia EU

neuvotteluja ja komission päätöstä. Jäsenvaltio ei voi yksipuolisesti muuttaa tehtyä sopimusta.

Maaseutujaosto kokoontuu tiistaina 5.9. Kokouksen ympärillä toteutetaan maaseuturahaston syysretki. Retkellä tehdään kolme yritysvierailua, yritystukea saaneisiin kohteisiin: Kuivalihakundi, Kulttuurinavetta ja Authors Distillery.

Maria Konsin-Palva esittelee asian.

Päätösesitys:

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö esittää, että maakunnan yhteistyöryhmä merkitsee asian tiedoksi.

Asian käsittely:

Maria Konsin-Palva esitteli asian.

Päätös:

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö esittää, että maakunnan yhteistyöryhmä merkitsee asian tiedoksi.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Juha Eskelinen
Asiantuntija Maria Konsin-Palva